



A PÉCSI ÍTÉLŐTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

Emlékeztető

Készült a Kúria és az ítélőtáblák Pécsi Ítélőtáblán 2016. április 18 -án megtartott szakmai konzultációjáról

Jelen vannak: dr. Török Judit, dr. Csőke Andrea és dr. Csizmazia Norbert a Kúria, dr. Dzsula Mariann és Cogoiné dr. Boros Ágnes a Debreceni Ítélőtábla, dr. Vuleta Csaba, dr. Hunyady Mariann, Pálné dr. Mikola Júlia és dr. Volein Anna a Fővárosi Ítélőtábla, dr. Zámbó Tamás, dr. Szalai György, dr. Szalay Róbert és dr. Mészáros Zsolt László a Győri Ítélőtábla, Gaálné dr. Jobbágy Ildikó és dr. Béri András a Szegedi Ítélőtábla, dr. Juhász László, dr. Berki Csilla, dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva és dr. Kovács Ildikó a Pécsi Ítélőtábla részéről.

A tanácskozás megkezdése előtt dr. Makai Lajos a Pécsi Ítélőtábla Elnöke köszöntötte a megjelenteket, és tartalmas, eredményes tanácskozást kívánt.

A konzultáció első napirendi pontjaként a résztvevők a Pécsi Ítélőtábla vitaindító előterjesztése alapján megtárgyalták a Cstv.49/D.§ alábbi vitás jogértelmezése kérdéseit:

I. Mi a vagyont terhelő/körülírással meghatározott zálogjog tárgya, kiterjed-e a felszámolás kezdő időpontja után az adós vagyonába kerülő vagyontárgyakra, változik-e a vagyon a felszámolás kezdő időpontja után.

A Pécsi Ítélőtábla álláspontja – az előterjesztés írtak szerint – az, hogy a zálogjog rögzülése sem az anyagi jogból, így a régi és az új Ptk. rendelkezéseiből, sem a Cstv. zálogjogra vonatkozó speciális rendelkezéseiből nem vezethető le, sérti a zálogjogosult feltétlen kielégítési jogát, amelyet a Cstv. csak annyiban korlátoz, hogy a zálogjogosult a zálogtárgy értékesítéséből (követelés behajtásából) eredő bevétel 50%-ára jogosult csupán, ennél tovább azonban törvényi rendelkezés hiányában joga nem korlátozható, így nem zárható el attól, hogy a kielégítési jog megnyíltát, illetve a felszámolás kezdő időpontját követően a vagyonba került követelések behajtásából eredő bevételből, a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak működtetéséből eredő

haszonból, valamint a felhasznált, átalakult zálogtárgyak helyébe lépő vagyontárgyak bevételeiből részesüljön. A BH 2015.134 számú eseti döntésben írt álláspont elfogadása esetén felvetődik az a kérdés, hogy köteles-e egyáltalán túrni a zálogjogosult a továbbműködést, hiszen ehhez érdeke nem fűződik, mert annak eredményéből nem részesül, a Ptk. szerint pedig a kielégítési jog megnyíltát követően a zálogkötelezett köteles túrni a kielégítést. A Cstv. speciális rendelkezést a Ptk.-hoz képest csak annyiban tartalmaz, hogy a zálogtárgy közvetlen értékesítése, illetve a bírósági végrehajtás útján történő kielégítés helyett a zálogjogosult a zálogtárgyból való kielégítésre a felszámolási eljárás keretén belül, azaz a Cstv.49/D. §-a szerint tarthat igényt, e jogszabály azonban nem írja elő a zálogjogosultnak, hogy más hitelezők igényének kielégítése érdekében túrje a zálogjogával terhelt vagyontárgy működtetését, esetleg a vagyonszökkenés kockázatával együtt.

Dr. Zámbo Tamás a Győri Ítéltábla előterjesztés I/B. pontjába beépített – a 2015. június 26.-i kollégiumi ülésre készített anyagban rögzített – álláspontját fenntartja, e szerint pedig nincs jogszabályi alapja annak a tézisnek, hogy a vagyontárgy terhelő zálogjoggal terhelt vagyontárgyak köre akár a felszámolás kezdő időpontja előtt, akár a felszámolás kezdő időpontjában rögzülne, ez a vagyontárgy terhelő zálogjogot éppen lényegi sajátosságától fosztaná meg, és indokolatlanul zárná ki a zálogjogosultat a vagyonnövekményből. A vagyontárgy terhelő zálogjog a kötelezett vagyonaiba kerülő követelésekre is kiterjed, mert a később keletkező követeléseken is visszamenőleges hatállyal kell megalapítottnak tekinteni a zálogjogot, azaz, a vagyontárgy terhelő zálogjog esetén a kötelezett vagyonaiba a felszámolás kezdő időpontját követően került követeléseken is a felszámolás kezdő időpontját megelőzően keletkezettnek zálogjog áll fenn, szemben a Cstv.49/D.§ (1) bekezdése hatálya alá tartozó, követelésre alapított zálogjoggal. (Győri Ítéltábla 2015. június 26.-i kollégiumi ülésre „A jövőben keletkező követelésen alapított zálogjog a felszámolásban” címmel készített előterjesztés)

A Kúria **fenntartja a BH 2015.134 összefoglalójában rögzített álláspontját**, és a döntés indokolásában kifejtetteket **annyiban, hogy vagyontárgy terhelő zálogjog esetén a felszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyontárgyra terjed ki a zálogjog**, a felszámolás kezdő időpontját követően a vagyontárgyba kerülő vagyontárgyakra, így a követelésekre, és a vagyontárgy működtetése eredményeként átalakult, feldolgozott vagyontárgyakra a zálogjog nem terjed ki. **Nem tartja fenn azt - a döntés indokolásában kifejtett - álláspontot, hogy felszámolás kezdő időpontját megelőzően, a kielégítési jog megnyíltakor rögzül a zálogjoggal terhelt vagyontárgy köre**, elfogadja az előterjesztésben kifejtett álláspontot annyiban, hogy a zálogjog rögzülése az anyagi jogból nem vezethető le, csak a Cstv. speciális rendelkezéseiből. A Kúria álláspontja szerint a zálogjoggal terhelt vagyontárgy rögzülése a Cstv. „lex speciális” jellegéből, és abból a Cstv. által megfogalmazott célból vezethető le, hogy a hitelezők a Cstv. által meghatározott rendben nyerjenek kielégítést, és ezért a felszámolás kezdő időpontját követően a vagyontárgy működtetése, gyarapodása már nem

szolgálhatja csak egy – a zálogjogos - hitelező érdekeit.

Dr. Dzsula Mariann tájékoztatja a résztvevőket arról, hogy a Debreceni Ítéltáblán nincs egységes álláspont, maga részéről a Kúria álláspontjával ért egyet, elfogadja, hogy anyagi jogi szempontból az előterjesztésben megfogalmazott álláspont helyes, azonban véleménye szerint a Cstv. speciális rendelkezései alapot adnak olyan tartalmú jogértelmezésre, hogy a felszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyontárgyak tekinthetők zálogjoggal terheltnek.

A Fővárosi és a Szegedi Ítéltábla az előterjesztés I/B pontjában megfogalmazott jogi állásponttal ért egyet, a zálogjog rögzülését sem az anyagi jogból, sem a Cstv. speciális rendelkezéseiből nem tartja levezethetőnek.

Dr. Juhász László is egyetért azzal, hogy anyagi jogilag a Kúria álláspontja vitatható, azonban a döntés egyértelmű helyzetet teremt az eddigi jogbizonytalanságban, és megoldást nyújt – törvényi részletszabályok hiányában - az elszámolás módszerére is, melyre a felszámolóknak szükségük van.

A jelenlévők egyetértenek abban, hogy Cstv.-ben részletesebb zálogjogi szabályozásra volna szükség, különös tekintettel arra helyzetre, ha a felszámolás kezdő időpontját követően az adós vagyontárgyát a felszámoló tovább működteti, a termelést az adós vagyontárgyaival tovább folytatja. Mindaddig azonban, amíg a jelenlegi jogszabályi környezetben kell a döntést meghozni, a döntés kiindulópontjaként **az egységes jogalkalmazás érdekében elfogadják a BH 2015.134. számú eseti döntés összefoglalójában megfogalmazott álláspontot, azaz, hogy a Cstv.49/D.§ (2) bekezdése szerinti „elszámolás alapjául a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, vagyont terhelő zálogjoggal terhelt vagyontárgyak értéke szolgál”.**

Dr. Kovács Ildikó tájékoztatja a résztvevőket, hogy az I/A álláspont elfogadása miatt a továbbiakban az I. számú előterjesztésnek csak az A) álláspont elfogadása esetére tárgyalandó részeit bocsátja vitára.

II. Amennyiben a vagyont terhelő/körülírással meghatározott zálogjoggal terhelt vagyontárgyak köre a felszámolás kezdő időpontjában, vagy azt megelőzően rögzül, hogyan lehet meghatározni utólag a zálogjoggal terhelt vagyon körét, értékét?

IV. Hogyan kell a zálogjogosulttal elszámolni, a részére kifizetendő összeget meghatározni, ha az adós a termelést folytatja?

A Kúria képviselői a BH 134.2015 számú eseti döntéssel kapcsolatban kifejtik, hogy az ott írt elszámolás alatt azt kell érteni, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal készített tevékenységet záró, illetve – eltérés esetén – a korrigált nyitó mérleg adatait, az ennek mellékleteként szolgáló leltárt kell figyelembe venni, a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak körét és értékét ezek alapján kell meghatározni, a zálogjogosult ennek az értéknek a megtérítésére tarthat igényt a felszámolás során értékesített vagyontárgyak bevételeiből.

A jelenlévők az elszámolásnak ezt a módját elfogadják, és egyetértenek azzal az előterjesztésben rögzített állásponttal, hogy a kifogás folytán indult eljárásban a bizonyítás a hitelezőt terheli, ha állítja, hogy a felszámoló által kifizetett (felajánlott) összegnél magasabb összeg illeti meg az értékesített vagyontárgyak bevételeiből, akkor a bíróságnak a hitelezőt arról kell tájékoztatnia, hogy őt terheli annak a ténynek a bizonyítása, hogy a zálogjog rögzülésének időpontjában az általa állított értékű volt a vagyont terhelő zálogjoggal terhelt vagyon, és ezért az értékesített vagyontárgyak bevételeiből az általa állított – felszámoló által kifizetett (felajánlott) összegnél magasabb - összegre tarthat igényt.

III. Mely Követelések behajtásából tarthat igényt előnyös kielégítésre a zálogjogosult.

Jelenlévők e kérdésben a Kúria BH. 308.2015. számú eseti döntésében írtakat tekintik irányadónak, mely szerint **„a vagyont terhelő zálogjog jogosultjának fennáll az igénye a felszámolás kezdő időpontját megelőzően az adós által teljesített szolgáltatásból eredő bérleti díjakra, és azok behajtása (önkéntes megfizetése) esetén annak összegével a felszámolónak a Cstv. 49/D. § (2) bekezdése alapján kell az elszámolást elvégeznie, a felszámolás kezdő időpontját követően teljesített szolgáltatásból eredő bérleti díjak azonban már nem minősülnek biztosítéknak”.**

A Pécsi Ítéltábla - figyelemmel arra, hogy az elszámolás alapjaként a résztvevők a felszámolás kezdő időpontjában a mérlegben szereplő vagyontárgyak körét és értékét fogadták el - nem tartja fenn az előterjesztésben részletezett, a Fpkf.IV.40.314/2014/2. számú határozatában kifejtett jogi álláspontot, mely szerint a felszámolás kezdő időpontja előtt kötött bérleti szerződésből eredő, a felszámolás kezdő időpontját követően esedékessé váló bérleti díjakból eredő követelésre is kiterjed a zálogjog, e követelés ugyanis a felszámolás kezdő időpontjában a számviteli törvény 3.§ (8) bekezdés 16. pontja szerint úgynevezett „mérlegben kívüli tétel”.

Második napirendi pontként a résztvevők megtárgyalták a Pécsi Ítéltábla II. számú előterjesztése alapján azt a kérdést, hogy mely költséget kell jogellenesen elszámolt felszámolási költségnek tekinteni a Cstv. 51.§ (3) bekezdésének alkalmazásában.

Dr. Kovács Ildikó tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Pécsi Ítéltábla a kérdést egyrészt azért tartotta szükségesnek napirendre tűzni, mert bár a Cstv.51.§ (3) bekezdését a 2012. évi CXCVII. törvény 2012. március 1. napjával módosította, a felszámolót költség visszafizetésére kötelező döntések a 2012. március 1. után indult ügyekben is a 3/2010.Polgári jogegységi határozatot hívják fel annak ellenére, hogy a Cstv. módosított 51.§ (3) bekezdése a felszámoló közvetlen marasztalását önmagában megalapozza, és alkalmazják e jogegységi határozatot a bíróságok 2014. március 15.-e után is annak ellenére, hogy az 1/2014Polgári jogegységi határozat a 3/2010. PJE határozatot az új Ptk.-tól függetlenül, a régi Ptk., illetve más, hatályon kívül helyezett jogszabályok alapján elbírálandó ügyekre nézve is hatályon kívül helyezte, illetve meghaladottnak tekintette. Másik oka a kérdésfelvetésnek, hogy a Pécsi Ítéltábla sem az általa felülbírált ügyekben, sem az adatbázisba feltöltött másodfokú, illetve felülvizsgálati határozatok közt nem lelt fel olyan, 2012. március 1. után indult ügyben hozott határozatot, amely értelmezte volna a Cstv. módosított rendelkezését, és megfogalmazta volna a „jogellenesen elszámolt felszámolási költség” fogalmát.

A kúria és az ítéltáblák egyetértettek abban, hogy feltétlenül **jogellenesen elszámoltnak kell tekinteni azokat a költségeket, amelyek elszámolását a Cstv. nem teszi lehetővé, azaz, amely elszámolt költség nem tartozik a Cstv. 57.§ (2) bekezdésében nevesített költségek közé.** A bíróságoknak tehát elsődlegesen minősíteni a költséget, ha az nem az adós gazdasági tevékenységének ésszerű befejezéséhez szükséges költség, és nem minősíthető az 57.§ (2) bekezdésében nevesített egyéb költségnek sem, akkor a felszámolónak azt vissza kell fizetnie az adós vagyonába.

Egyetértettek a jelenlévők abban is, hogy **amennyiben a költség a Cstv.57.§ (2) bekezdése szerint besorolható, további feltétele az elszámolhatóságnak, hogy azt a felszámoló alakilag és tartalmilag hiteles, a számviteli törvénynek megfelelő számviteli bizonylattal igazolja.**

A fenti körbe nem tartozó költség elszámolása jogszabálysértő felszámolói intézkedés, mely a költség „jogellenessé” minősítését megalapozza.

/Számv.tv. 166. § (1) Számviteli bizonylat minden olyan a gazdálkodó által kiállított, készített, illetve a gazdálkodóval üzleti vagy egyéb kapcsolatban álló természetes személy vagy más gazdálkodó által kiállított, készített okmány (számla, szerződés, megállapodás, kimutatás, hitelintézeti bizonylat, bankkivonat, jogszabályi

rendelkezés, egyéb ilyennek minősíthető irat) - függetlenül annak nyomdai vagy egyéb előállítási módjától -, amely a gazdasági esemény számviteli elszámolását (nyilvántartását) támasztja alá.

(2) A számviteli bizonylat adatainak alakilag és tartalmilag hitelesnek, megbízhatónak és helytállóknak kell lennie. A bizonylat szerkesztésekor a világosság elvét szem előtt kell tartani.

(3) A számviteli bizonylatot a gazdasági művelet, esemény megtörténtének, illetve a gazdasági intézkedés megtételének vagy végrehajtásának időpontjában, illetve időszakában, magyar nyelven kell kiállítani. A magyar nyelven kiállított bizonylaton az adatok más nyelv(ek)en is feltüntethetők./

A fentiekén túl a jelenlévők nem tudtak egységes álláspontot kialakítani, és a „jogellenesen elszámolt felszámolási költség” iránymutató értelmezését megadni.

A Pécsi Ítéltábla álláspontja továbbra is az volt, hogy a felszámoló bíróság a kifogás folytán indult eljárásban a Cstv. módosított 51.§ (3) bekezdésében sem kapott felhatalmazást arra, hogy a felszámolóval szemben a Cstv.54.§-ára alapított/alapítható kártérítési igényt bíráljon el. Nem tartozik a felszámoló bíróság jogkörébe annak megítélése, hogy a felszámolási költségnek minősülő, igazolt költséget eredményező felszámolói magatartás megfelel-e „az adott helyzetben elvárható gondosság” követelményének, ezért a kifogás folytán indult eljárásban sem az intézkedés gazdaságossági szempontú felülvizsgálatára, sem a szolgáltatás ellenszolgáltatás értékarányosságának vizsgálatára nem kerülhet sor, mert ez már a kártérítési felelősség körébe tartozó kérdés.

A Kúria a felszámolási költségek felülvizsgálata kérdésben fenntartja BH 2013.251. számú eseti döntés indokolásában kifejtett álláspontot, mely szerint a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a költség szükséges-e az adós felszámolásának lefolytatásához, hogy a felszámoló a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva, a piacon elérhető legkedvezőbb, de ugyanakkor hatékony szolgáltatást nyújtóval kötött-e szerződést, így vizsgálható az intézkedés indokoltsága, célszerűsége, és a kikötött ellenszolgáltatás mértéke is.

Dr. Zámbo Tamás nem értett egyet a Kúriával abban, hogy a kifogás folytán indult ügyben a bíróságnak ilyen mélységig kellene vizsgálnia, álláspontja szerint a nyilvánvaló jogszabálysértő felszámolói intézkedések eredményeként keletkező felszámolási költség minősülhet jogellenesen elszámolt költségnek.

Dr. Szalai György szerint vizsgálható a szolgáltatás ellenszolgáltatás értékarányossága is, de nem a feltűnő értékaránytalanság kell, hogy legyen a mérce.

A Debreceni Ítéltábla egyetértett a Kúria álláspontjával.

A Fővárosi és a Szegedi Ítéltábla jelenlévő képviselői úgy nyilatkoztak, hogy a gyakorlatukban maguk is vizsgálták és vizsgálják a felszámolói intézkedések indokoltságát, célszerűségét, és a szolgáltatás-ellenszolgáltatás értékarányosságát is.

Dr. Juhász László utalt arra, hogy a kártérítési perben a bíróságnak a lefolytatott bizonyítás eredményeként, a bizonyítékok mérlegelésével kell meghoznia a döntését, melyet megalapozott jogi indokokkal kell alátámasztania. A kifogás folytán indult ügyben tapasztalatai szerint a bíróságok a költségek elszámolhatóságáról – mérlegelésre hivatkozva – gyakorlatilag bizonyítás nélkül döntenek, és a határozatok jogi indokolása is hiányos, nem ad magyarázatot a döntésre.

A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a bizonyítási eljárásra, a bizonyítékok mérlegelésére, és a határozat indokolására irányadó Pp. szabályokat a kifogás folytán indult ügyben is be kell tartani.

Dr. Kovács Ildikó e napirendi pont vitáját azzal zárta, az egységes jogértelmezés kialakítása érdekében további egyeztetést, illetve a jogértelmezési bizonytalanságok elkerülése érdekében egyértelműbb jogszabályi rendelkezést tartana indokoltnak.

- 0 -

Ezt követően a tanácskozás megvitatta „A közbenső mérleg jóváhagyása körében a bírói gyakorlatban felmerült kérdések” című előterjesztésben foglaltakat.

A Kúria fenntartotta azt a vitaanyagban idézett döntésekből kitűnő jogi álláspontját, mely szerint a felszámoló bíróság feladata a felszámoló tevékenysége feletti törvényességi felügyelet, ezt gyakorolja, amikor a közbenső mérleg jóváhagyása körében megvizsgálja a felszámoló tevékenységét, és ha jogszabálysértő intézkedést észlel, akkor a közbenső mérleget elutasítja.

Dr. Vuleta Csaba véleménye szerint a bíróság a felszámolói intézkedések, költségkifizetések vizsgálata során nem hivatalból jár el, mert a felszámoló a közbenső mérleg előterjesztésekor kérelmet terjeszt elő bírósághoz, amely arra vonatkozik, hogy a bíróság vizsgálja meg a közbenső mérleget, ez a kérelem pedig feljogosítja a bíróságot a felszámoló tevékenységének vizsgálatára is.

Dr. Dzsula Marianna a Kúriának azzal az álláspontjával, hogy a "felszámoló bíróság feladata a felszámoló tevékenysége feletti törvényességi felügyelet" ebben a formában nem értet egyet. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok alapján - ha nincs is észrevétel - de nyilvánvaló semmisséget észlel a felszámoló bíróság, például esedékességet sértő kifizetést, akkor nem hagyhatja jóvá a közbenső

mérleget. Véleménye szerint ugyanis a semmisséget ezekben az ügyekben is hivatalból kell figyelembe venni, de ez nem törvényességi felügyelet, mert az szélesebb körű, például, ha nyilvánvaló, hogy nincs teljesítés egy számla mögött (pl. környezeti tehermentesítésre vonatkozik, holott nincs ilyen kötelezettsége az adósnak), akkor nem lehet automatikus a mérleg jóváhagyása, a Számtv.15.§ (3) a valódiság elvét rögzíti, ami azt is jelenti, hogy a mérlegbe beállított tételeknek valós adatokon kell alapulni, a Számtv.155.§-a szerinti feltételeknek pedig meg kell felelnie a bizonylatoknak. Ennyiben ért egyet dr. Vuleta Csaba álláspontjával.

A Pécsi Ítéltábla fenntartotta az előterjesztésben írt álláspontját, a hivatalbóli eljárást, törvényességi felügyeleti jogkört nem látja levezethetőnek a Cstv. egyetlen rendelkezéséből sem, és nem tartja összeegyeztethetőnek az előterjesztésben idézett EBH2002.67 számú és EBH2004.1133. határozatokban adott iránymutatással sem. Fenntartja a BDT2009. 2162. számon közzétett döntésében írtakat, a közbenső felszámolási mérleg célja az, hogy megbízható, hiteles helyzetfelmérés alapján történjen a hitelezők és a bíróság tájékoztatása az adós pénzügyi helyzetéről, a közbenső mérleg jóváhagyása során ezért a bíróságnak a jogszabályokban írt tartalmi és formai követelmények mellett azt kell vizsgálnia, hogy e célnak megfelel-e, és hogy a közbenső mérlegre előterjeszhető észrevétel tárgya a közbenső mérleg, és nem a közbenső mérlegből megismert felszámolói intézkedés jogszabályi megfelelősége. Ez utóbbi kifogás alapján, az annak elbírálásra irányadó szabályok szerint vizsgálható.

A Győri Ítéltábla sem értett egyet a Kúria álláspontjával, véleménye szerint a jogszabálysértő felszámolói intézkedések elleni fellépés eszköze a hitelezői kifogás, a bíróságnak nincs olyan feladata, hogy a kifogással nem támadott, hitelezők által nem sérelmezett felszámolói intézkedéseket vizsgálja felül, ellenkező esetben a kifogás előterjesztésére szabott határidő is értelmét vesztené. A Győri Ítéltábla álláspontja is az, hogy a bíróság a közbenső mérleg jóváhagyása során azt vizsgálhatja, hogy a mérleg megfelel-e a jogszabályoknak, a hitelezői észrevétel tárgya is a mérleg jogszabályi megfelelősége lehet, a felszámolói intézkedések kifogás alapján vizsgálhatók.

Dr. Juhász László elmondta, hogy a BDT-ben közzétett döntésben írtaknak megfelelő volt a korábbi bírói gyakorlat, maga is ezt rögzítette a könyvében.

A tanácskozáson a közbenső mérleg jóváhagyása körében nem sikerült egységes álláspontot kialakítani.

Ezt követően a résztvevők megvitatták a fizetéseképtelenség megállapítása körében felmerült – alábbi - jogalkalmazási problémákat:

I. A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása körében vizsgálandó körülmények (Cstv. 25. §), hiánypótlás elrendelése, hiánypótlás nélküli elutasítás.

Dr. Kovács Ildikó tájékoztatta a tanácskozást, hogy különösen a Fővárosi Törvényszék ügyeinek felülbírálata során tapasztalta az indokolatlan hiánypótlásokat. A Fővárosi Ítéltábla képviselői úgy nyilatkoztak, hogy a maguk is számtalanszor felhívták a törvényszék bíráinak figyelmét a szükségtelen hiánypótlás mellőzésére. Dr. Török Judit elmondta, hogy az előkészítő anyagban idézett, az országos kollégiumi értekezletre készített előterjesztés és annak összefoglalója azt a célt szolgálta, hogy irányt mutasson a gyakorlat számára, sajnálatos, ha a bírákhoz nem jutott el.

A tanácskozás résztvevői egyhangúan egyetértettek a Pécsi Ítéltábla előterjesztésében megfogalmazott – alábbi - állásponttal, egyúttal megállapodtak abban is, hogy a jelen - illetve esetleges jövőbeni - konzultációról készített emlékeztetőt az elsőfokú bíróságok kollégiumvezetőihez a joggyakorlat egységesítése érdekében eljuttatják.

1) A felszámolás elrendelésére irányuló kérelem tartalmát és a kérelemhez csatolandó bizonyítékok körét nem a keresetlevél tartalmára és kellékeire vonatkozó Pp. 121. § alapján, hanem a Cstv. 24. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével - azt egybevetve a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontjában és (3) bekezdésében foglaltakkal – kell vizsgálni, és e szabályok alapján kell megállapítani, hogy a kérelem és annak mellékletei megfelelnek-e a jogszabályban írtaknak. A Pp. 121. §-ának alkalmazására csak abban a körben kerülhet sor, hogy a kérelemnek tartalmaznia kell az eljáró bíróság megnevezését és azokat az adatokat, amelyek alapján hatásköre és illetékessége megállapítható, a felek, valamint a képviselőik nevét, lakóhelyét, székhelyét és az adós felszámolására irányuló határozott kérelmet.

2) A kérelem megfelel a Cstv.24.§ (1) bekezdésének, ha tartalmazza, hogy a hitelezőnek mely jogviszonyból (szerződésből) eredően, milyen összegű követelése van, mi az esedékesség időpontja, s annak rövid ismertetését, hogy az adóst miért tartja fizetéseképtelennek (itt elegendő arra hivatkozni, hogy az adós a számlában, fizetési felszólításban szereplő követelést nem fizette meg).

3) A kérelemhez csatolandó bizonyítékokra vonatkozóan akkor van helye hiánypótlásnak, ha a kérelemhez a fizetési felszólítást, és a felszólítás megtörténtét igazoló okiratot nem csatolta a hitelező. Egyéb bizonyítékok -

szerződés, felek közti levelezés, számla, számla elküldését igazoló iratok - hiánya miatt nem kell a kérelmet hiánypótlásra visszaadni, és ezek hiánya miatt nem lehet a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítani. A hitelező további bizonyítékait az adós ellenkérelmének ismeretében, a bizonyítandó tényekről történt tájékoztatást követően az eljárás későbbi szakaszában is előterjeszheti.

A „nem kereste„ jelzéssel visszaérkezett fizetési felszólítások jogi megítélése körében - az EBH 2016.P.3. számú döntés ellenére – a tanácskozáson nem sikerült egységes álláspontot kialakítani, ezért a jogegységi eljárás kezdeményezésének kérdése továbbra is aktuális.

II. Elutasítható-e a kérelem érdemi vizsgálat nélkül, ha a fizetési felszólításban a teljesítés elmaradása esetére a felszámolási eljárás kilátásba helyezése nem szerepel?

A Kúria és valamennyi ítélőtábla álláspontja egységes volt abban, hogy a **fizetési felszólítás a jogkövetkezmények tekintetében megfelel a törvényi követelményeknek, ha tartalmazza legalább azt, hogy a teljesítés elmaradása esetén a hitelező a követelését jogi úton kívánja érvényesíteni.** A fizetési felszólításnak – a törvény szövegéből következően - nem szükségszerű eleme, hogy a teljesítés elmaradása esetére kifejezetten a felszámolási eljárás kezdeményezésére mint jogkövetkezményre utaljon.

III. Alkalmazható-e a Pp. 157.§-a akkor, ha az érdemi vizsgálat nélküli elutasítási okot a bíróság csak a kérelem adós részére történő kézbesítése után észleli?

A többségi álláspont az volt, hogy a Pp.157.§-ának nincs olyan rendelkezése, amely visszautalna a Cstv.25.§ (1) bekezdés f) pontjára, ezért nem alkalmazható.

A Pécsi Ítélőtábla fenntartotta a BDT2007.1675. szám alatt megjelent eseti döntésben írtakat, mely szerint az adós értesítését követően az eljárás a Cstv. 27. § (5) - jelenleg (6) - bekezdése értelmében soron kívül szüntethető meg abból az okból, hogy az adós nem fizetéképtelen, mert a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, a fizetéképtelenség fennállásának valamelyik előfeltétele (így például a fizetési felszólítás) hiányzik.

dr. Juhász László utalt arra, hogy problémát jelent, ha az eljárás érdemi döntéssel fejeződik be, és később mégis előkerül egy szabályos fizetési felszólítás, mert ugyanarra a követelésre ez esetben sem kezdeményezhető új eljárás, ha azonban nem

érdemi megszüntetésre kerülne sor, nem volna akadálya ugyanarra a követelésre új eljárás kezdeményezésének.

Egyetértés volt abban, hogy szükséges volna olyan jogszabályi rendelkezésre, amely a kérelem érdemi vizsgálata során észlelt, a Cst.25.§ -ban felsorolt okok esetén lehetővé tenné az eljárás nem érdemi megszüntetését, mindaddig azonban, amíg ilyen rendelkezés nincs, a többségi álláspont szerint az eddigi megoldás – soron kívüli megszüntetés – alkalmazható.

- 0 -

A tanácskozás megtárgyalta a tanácselnöki feljegyzésekkel kapcsolatban készített előterjesztést. Egyetértés volt abban, hogy a tanácselnöki feljegyzések készítése minden ügyben szükségtelen, indokolatlan, a helyes a korábbi gyakorlatnak megfelelő eljárás volna, nevezetesen, ha csak akkor kerülne sor tanácselnöki feljegyzés készítésére, ha azt az ügyben észlelt körülmények indokolják. Ugyanakkor a csőd és felszámolási ügyekben a nyomtatvány rovatainak nagy része értelmezhetetlen, nem töltető ki, gyakorlatilag csak a határozatra vonatkozó részt lehet kitölteni, azonban az erre vonatkozó rovatok közül – peres eljárásban is - értelmezhetetlen az írásba foglalás időszerűségének négy kategória szerinti minősítése, a határidők betartását sem lehet általában minősíteni, a pertartamnak vizsgálata pedig pedig csőd és felszámolási ügyek egy részében nem értelmezhető, mert a felülbírált döntéssel a legtöbb esetben az elsőfokú eljárás nem fejeződik be (fizetéképtelenséget megállapító, közbenső mérleget jóváhagyó végzés, stb.), a felszámolási eljárás 2 éven belüli, vagy azon túli befejezése pedig több tényezőtől, de legkevésbé a bíró munkájától függ.

Egységes volt az álláspont abban, hogy az OBH utasítás módosítása, a tanácselnöki feljegyzések készítésének minden érdemi határozatra előírt kötelezettségének mellőzése, és a nyomtatvány rovatainak ésszerűsítése volna szükséges. Mindaddig azonban, amíg erre nem kerül sor, az ítéltáblák megállapodtak abban, hogy az OBH utasítás értelmező rendelkezése hiányában – az egységes jogalkalmazás érdekében - érdemi határozatnak a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2/2003. (VI. 23.) ajánlásában felsorolt határozatokat tekintik.

- 0 -

Utolsó napirendi pontként a tanácskozás megtárgyalta a felszámoló felmentése körében felmerült gyakorlati problémákat.

Az ítélőtáblák egyetértettek abban, hogy a jogszabálysértően felmentett felszámolónak vissza kell kapnia a státuszát, ellenkező esetben a fellebbezési jog értelmetlen volna. A Kúria kifejezte azt az aggályát, hogy a felmentéssel egyidejűleg kirendelt felszámoló átmeneti státuszára, költségeire, elszámolási kötelezettségére nincs törvényi megoldás. Az ítélőtáblák álláspontja szerint a másodfokú eljárásra előírt 8 napos elbírálási határidő a gyakorlati problémákat kiküszöböli, bár indokolt volna, ha az előzetes végrehajthatóság megszűnne, és az új felszámoló csak a korábbi felszámolót felmentő rendelkezés jogerőre emelkedésével válna az adós felszámolójává. A jelenlegi jogszabályi környezetben azonban a felmentéssel egyidejűleg az új felszámoló kirendelése, és a kirendelés közzététele nem mellőzhető.

- 0 -

Dr. Kovács Ildikó a rendezvény befejezéseként megköszönte a részvételt, és kifejezte reményét, hogy a Kúria és az ítélőtáblák közti konzultáció a jövőben is folytatódik.

Pécs 2016. április 28.

dr. Kovács Ildikó
ítélőtáblai tanácselnöki